

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

ДОКЛАД

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. No	653 - 02 - 63
Дата	20 / 09 / 2016 г.

Лц

по законопроекта за предоставяне на помощ за изплащане на задължения на „Националната електрическа компания” ЕАД, № 602-01-52, внесен от Министерския съвет на 20 септември 2016 г.

15 48

На заседание, проведено на 20 септември 2016 г., съвместно с Комисията по енергетика, Комисията по бюджет и финанси разгледа законопроекта за предоставяне на помощ за изплащане на задължения на „Националната електрическа компания” ЕАД, внесен от Министерския съвет.

На заседанието присъстваха:

- от Министерството на финансите: Маринела Петрова – заместник-министър, Диана Драгнева – директор на дирекция „Държавно юрисконсултство” и Николай Павлов – държавен експерт;

- от Министерството на енергетиката: Теменужка Петкова - министър, Жечо Станков - заместник-министър, Росица Недялкова - началник на политическия кабинет, Мирослава Христова - Директор Дирекция "Правно-нормативна дейност, административно обслужване и човешки ресурси";

- от Национална електрическа компания: Петър Илиев - изпълнителен директор и Марияна Матеева - Ръководител управление "Правно".

Законопроектът беше представен от министър Петкова, която изтъкна, че с него се цели осигуряване на финансови средства на НЕК за заплащане на присъдените суми по арбитражно дело във връзка с проекта АЕЦ „Белене“. Според законопроекта НЕК ЕАД не заплаща лихви за ползваната помощ и не предоставя обезпечения.

За да се спазят правилата за държавните помощи, в законопроекта е предвидено възмездната финансова помощ да се предостави на НЕК ЕАД след положително решение от страна на Европейската комисия.

Хронологията е следната:

- През 2004 г. Министерският съвет е взел решение за изграждане на ядрена централа АЕЦ „Белене“, а през 2005 г. е определил Проекта за обект с национално значение.

- На 29.11.2006 г. между НЕК и "Атомстройекспорт" АД („АСЕ“) е подписано споразумение, с което страните се ангажират да сключат бъдещ договор за инженеринг, доставка и строителство на АЕЦ „Белене“.

Срокът за сключване на договора многократно е удължаван, **но договор не е подписан.**

- На 05.11.2008 г., е подписано Допълнение 5 към Споразумението от 29.11.2006 г. за поръчка и производство на оборудването с дълъг цикъл на производство за блокове 1 и 2, възлизащо на стойност 673 932 836 евро.

- На 28.11.2008 г. е извършено авансово плащане по Допълнение № 5 от 05.11.2008 г. на стойност 89 409 321 евро.

- На 29.03.2012 г. Министерският съвет е приел решение, с което отменя решението за определяне на енергиен обект „Ядрена централа на площадка „Белене“ като обект с национално значение.

- С решение от 29.03.2012 г. Народното събрание на Република България подкрепя действията на Министерския съвет за прекратяване изграждането на ядрена централа на площадка „Белене“.

- Междувременно пред Международния арбитражен съд („МАС“) при Международната търговска камара в Париж („МТК“) е образувано арбитражно дело между АСЕ и НЕК във връзка с изграждането на АЕЦ „Белене“.

- На 14.06.2016 г. МАС при МТК постановява решение по Арбитражното дело („Арбитражното решение“), с което наред с другото осъжда НЕК да заплати на АСЕ дължимите суми за произведеното оборудване съгласно Допълнение 5.

Съгласно чл. 28 (6) от Арбитражните правила на МАС при МТК Решението е окончателно и задължително за страните и следва да се изпълни незабавно. Швейцарското право също постановява, че Арбитражното решение става окончателно, считано от датата на неговото получаване (15.06.2016 г.).

С Арбитражното решение МАС осъжда НЕК да заплати на АСЕ сума, както следва: главница към 02.05.2015 г. в размер на 402 903 952 евро; разходи за изграждане към 02.05.2015 г. в размер на 3 052 066 евро; съдебни разноски в размер на 10 663 489 евро; лихва до 01.05.2015 г. в размер на 137 300 449 евро, лихва за периода от 02.05.2015 г. до 19.09.2016 г. в размер на 75 037 639 евро или **общо към 19.09.2016 г. дължимата от НЕК сума по арбитражното решение е в размер на 628 957 596 евро. Дължимата лихва от 20.09.2016 г. до 31.12.2016 г. ще бъде в размер на 17 272 536 евро или ако НЕК плати в края на годината задължението си към АСЕ, същото ще бъде в общ размер на 646 230 132 евро.**

Към настоящия момент НЕК не разполага с финансов ресурс за заплащане на присъдените суми по Арбитражното решение. От съществено значение за НЕК е спирането на начисляване на лихви за забава (в размер на над 60 млн. евро. годишно), произтичащи от Арбитражното решение. За съжаление към настоящия момент НЕК няма възможност за извършване дори и на частично плащане по Решението.

В периода 2013-2016 г. БЕХ е емитирал две облигационни емисии на международните капиталови пазари на обща стойност 1,050 млн. евро (2,054 млн. лева) с цел осигуряване на ликвидност за НЕК и намаляване на междуфирмената задлъжнялост в сектор „Енергетика“. В съответствие с практиката на дълговите капиталови пазари, БЕХ е поел ангажименти за спазване на определени нива на финансови коефициенти (напр. съотношението оперативен резултат към финансови разходи следва да бъде не по-малко от 4).

Предвид гореизложеното може да се заключи, че възможностите на БЕХ за привличане на допълнително външно финансиране към настоящия момент са изчерпани.

Възможният подход за осигуряване на финансови средства на НЕК за изплащане на дължимите към АСЕ суми е предоставяне на възмездна финансова помощ по реда на чл.109, ал. 4, т. 2 от Закона за публичните финанси чрез бюджета на Министерство на енергетиката, като НЕК не следва да заплаща лихви за ползваната помощ и не следва да предоставя обезпечения.

След обсъждането на законопроекта се проведе гласуване, което приключи със следните резултати: „За“ – 16 народни представители, без „Против“ и „Въздържали се“.

Въз основа на гореизложеното и резултатите от гласуването, Комисията по бюджет и финанси предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроекта за предоставяне на помощ за изплащане на задължения на „Националната електрическа компания“ ЕАД, № 602-01-52, внесен от Министерския съвет на 20.09.2016 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО
БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ:**

МЕНДА СТОЯНОВА